

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ ФІНАНСУВАННЯ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ПІД ВПЛИВОМ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ

Анастасія Петрова

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Олена Рибак, к. е. н., доц.

Ключові слова: авіація, фінансування, кредитування, інвестор, кризові явища.

Вступ. Авіаційна галузь представлена досить широким та відкритим поняттям, стан та розвиток якого безпосередньо зумовлюється впливом різноманітних деструктивних чинників, в тому числі пандемією та військовим станом, що призводить до необхідності актуалізації останніх.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів використано наступні методи: описовий при окресленні змін, що відбулись, порівняння при розгляді стану галузі за різні періоди, синтез та індукція при відображенні сучасних тенденцій.

Протягом 2020-2021 років таким визначальним фактором, що відіграв свою роль у поширенні проблеми дестабілізації зазначеної сфери, стала пандемія COVID-19, яка викликала за собою закриття кордонів і паралельно встановлення заборон на проведення поїздок. У теперішніх умовах спостерігається поступове послаблення дії проблем та наслідків, пов'язаних із розгортанням пандемії, однак такий деструктивний фактор, як війна посилив загальні тенденції та загострив питання додаткової фінансової підтримки галузі. Покращення ситуації в кінці 2021 року підтверджувалось заповненими аеропортами, достатнім рівнем бронювання авіарейсів та поверненням здатності у людей подорожувати. Нові реалії 2022 характеризуються закриттям повітряного простору держави для цивільної авіації, що призвело до безпрецедентної ситуації за всі роки існування незалежної України.

За даних умов традиційні механізми фінансування втратили актуальність та потребують оперативного перегляду з метою підтримки та відновлення роботи галузі у післявоєнний час.

Якщо вести мову про традиційну нішу ринку авіаційних банківських послуг, то варто відмітити, що попри значні скорочення у 2020 році через загострення кризових явищ, у наступному 2021 році характерним стало обережне повернення до звичних показників.

У зв'язку з тим, що активізувалися процеси відновлення авіаційного сектору, водночас дедалі більше зростає значення його небанківського кредитування. Інвестори розуміють перспективи розвитку цивільної авіації не дивлячись на наслідки останніх періодів.

Банківська система України сьогодні не зацікавлена у довгострокових інвестиціях з високими ризиками та тривалими періодами окупності, що зумовлює зростання їх вартості. Тому попит, що існує на ринку, можуть задовольнити небанківські фінансово – кредитні

установи та фінансові компанії. У зв'язку з вищезначеним поширились процеси пошуку та виникнення потенційно нових платформ кредитування нетрадиційної форми, що спричинене насамперед прагненням інвесторів задіяти декілька частин капіталу. Станом на березень 2020 року майже призупинилась діяльність одного із ключових осередків проведення фінансування авіації, а саме ринку сек'юрітизації, який забезпечується обсягом авіаційних активів і в 2019 році профінансував купівлю літаків розміром в 10 мільярдів доларів. Однак уже 2021 року втілено в реальність його повернення із покращеннями у структурі, які стосуються в першу чергу наявних коефіцієнтів із покриття боргу і звернення більшої уваги на якість портфелів.

На динамку фінансування авіації у подальшій перспективі буде впливати не лише кількість пасажирів, а й два інші фактори. Одним з таких є відповідність запитам ESG, що означає потребу у підвищенні екологічності авіапарку у зв'язку з досить значним поглинанням палива. Іншим чинником є використання різного роду джерел фінансування (від формування хедж-фондів до розвитку лізингу літаків), яке певним чином зумовлене зниженням ролі банків у період кризових явищ та процесів.

Висновок

В цілому можна сказати, що авіаційна галузь має перспективи для розвитку, попри всі наявні негаразди. Поступовий перехід від банківсько орієнтованого підходу до розвитку небанківських фінансово – кредитних установ на базі новітніх технологій надасть можливість зберегти авіаційний потенціал України та досягти прийнятних показників за ефективно скоригованого та системного комплексу заходів на глобальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Aviation Industry Leaders Report 2022 : веб-сайт. URL: <https://home.kpmg/ie/en/home/insights/2022/01/aviation-industry-leaders-report-2022.html> (дата звернення: 06.05.2022).
2. Overall investment outlook for global aviation finance : веб-сайт. URL: <https://www.whitecase.com/publications/insight/facing-headwinds/overall-investment-outlook-global-aviation-finance#:~:text=Globally%2C%2069%20percent%20expect%20aircraft,sector%20to%20increase%20in%202022> (дата звернення: 06.05.2022).
3. Aviation leasing outlook remains positive amid twin challenges of COVID-19 and Russians sanctions : веб-сайт. URL: <https://www.intertrustgroup.com/insights/aviation-leasing-outlook-remains-positive-amid-twin-challenges-of-covid-19-and-russian-sanctions/> (дата звернення: 06.05.2022).